

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miasto Działdowo na lata 2016-2018

Spis treści

I.	Podstawa prawna	3
II.	Adresaci Programu	3
III.	Diagnoza	3
	III. 1. Piecza zastępcza	11
	III. 2. Zasoby lokalne	12
IV.	Strategia działania	16
V.	Monitoring i ewaluacja	17

I. Podstawa prawna

Art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 j. t.) mówi, że jednym z zadań własnych gminy jest opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Zgodnie z art. 179 cytowanej Ustawy Burmistrz składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Rada Gminy biorąc pod uwagę potrzeby, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

II. Adresaci Programu

Adresatami programu są rodziny, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, w szczególności dla dzieci. Wychowywane w niej dzieci potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, potrzebują też atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia.

Skuteczna zaś pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich winna być osiągnięta poprzez współpracę osób, instytucji oraz organizacji pracujących na jej rzecz.

III. Diagnoza

Diagnoza jest niezbędnym elementem oceny kondycji Gminy w obszarze wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Aby mieć pełny obraz tejże kondycji, analizie poddano gminne zasoby instytucjonalne działające na rzecz rodzin z dziećmi, sytuację demograficzną oraz społeczną klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie. W tej części Programu przedstawiono dane liczbowe za okres 2014 – 2015 r. ze zbiorów lokalnych instytucji i organizacji działających na rzecz rodziny i dziecka w formie tabelarycznej. Analizy poszczególnych obszarów zawarto pod tabelami, natomiast na rekomendacje i wyniki analizy poświęcono rozdział IV – Strategia działania.

Tabela 1. Informacja zbiorcza dotycząca instytucji oświatowo-wychowawczych, finansowanych z budżetu Miasta Działdowo, za lata 2014-2015

Wyszczególnienie		Liczba	
		ROK 2014	ROK 2015
1.	Realizowane programy na rzecz rodziny i dziecka	37	34
2.	Żłobki (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe –publiczne i niepubliczne)	1	1
3.	Liczba miejsc w żłobkach(żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe)	15	1
4.	Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi)	4 samorządowe, 2 niepubliczne	4 samorządowe, 2 niepubliczne
5.	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w tych placówkach	Przedszkole nr 1 – 154, Przedszkole nr 3 – 160, Przedszkole nr 4 – 165, Przedszkole nr 5 - 169, Przedszkole UMISIA – 55, Przedszkole Krasnoludek – 9 RAZEM: 712	Przedszkole nr 1 – 153, Przedszkole nr 3 – 138, Przedszkole nr 4 – 137, Przedszkole nr 5 - 140, Przedszkole UMISIA – 55, Przedszkole Krasnoludek – 9, RAZEM: 632
6.	Liczba szkół prowadzonych przez gminę	4	4
7.	Liczba świetlic szkolnych i klubów dla dzieci i młodzieży	2 + 4 z elementami socjoterapii	2 + 4 z elementami socjoterapii
8.	Liczba dzieci korzystających ze świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży	460	542
9.	Liczba uczniów w szkołach prowadzonych przez gminę	Gimnazjum Nr 1 – 309, Gimnazjum Nr 2 – 344, Szkoła Podstawowa Nr 3 – 822, II LO – 340, Szkoła Podstawowa Nr 4 – 563 RAZEM: 2378	Gimnazjum Nr 1 – 348, Gimnazjum Nr 2 – 355, Szkoła Podstawowa Nr 3 – 916, II LO – 335, Szkoła Podstawowa Nr 4 – 620, RAZEM: 2574
10.	Liczba dzieci objętych wsparciem specjalistycznym	390	421
11.	Liczba dzieci objętych wsparciem pedagoga szkolnego	1002	763
12.	Liczba przedsięwzięć służących wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	19	21
13.	Liczba zajęć pozalekcyjnych realizowanych w szkołach	196	235
14.	Liczba dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych	748	655
15.	Liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym	5	7
16.	Liczba rodzin korzystających z pomocy w formie wyprawki szkolnej	133	68

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta w Działdowie.

W 2014r., 42% uczniów objętych było wsparciem pedagoga szkolnego, ponadto 31% uczniów korzystało z zajęć wyrównawczych. W roku 2015 30% uczniów skorzystało z wsparcia pedagoga, zaś 25% uczniów objętych jest zajęciami wyrównawczymi. Czyli zauważalna jest tendencja spadkowa.

Na terenie Gminy funkcjonuje 6 świetlic, w tym cztery świetlice z elementami socjoterapii. W 2014 roku z oferty świetlic skorzystało 19% wszystkich uczniów szkół gminnych, natomiast w 2015 roku to już 21% wszystkich uczniów. Zauważalny jest wzrost zainteresowania ofertą świetlicową.

Tabela 2. Wykaz uczniów otrzymujących stypendia szkolne według typów szkół – miasto Działdowo, w latach 2013-2015

Lp.	Typ szkoły	Ilość uczniów, którym udzielono stypendium w roku szkolnym 2013/2014	Ilość uczniów, którym udzielono stypendium w roku szkolnym 2014/2015
1.	Szkoła Podstawowa	169	167
2.	Gimnazjum	69	62
3.	Zasadnicza szkoła Zawodowa	16	10
4.	Liceum Ogólnokształcące	28	22
5.	Technikum	22	22
6.	Szkoły policealne	3	4
7.	RAZEM	307	287

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta w Działdowie.

W 2014 r. ok 11% uczniów szkół gminnych otrzymywało stypendium szkolne. W 2015 r. 10% uczniów otrzymuje stypendia szkolne.

Tabela 3. Działania i inicjatywy na rzecz rodzin z dziećmi realizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Działdowie, w latach 2014-2015

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość uczestników	
		Rok 2014	Rok 2015
1.	Liczba działań i programów adresowanych do dzieci i młodzieży:	100	162
	W tym liczba dzieci objętych działaniami programów;	3749	8897
2.	Liczba i rodzaj zajęć, inicjatyw rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży:		
	Koncerty, wieczorki poetyckie, literackie;	-	60
	Wystawy;	1162	5801
	Spotkania autorskie;	190	171
	Lekcje biblioteczne;	651	408
	Wycieczki;	138	397
	Głośne czytanie;	1204	871
	Konkursy (turnieje gier komputer., gry miejskie);	-	554
	Warsztaty (szkolenia);	88	112
	Gry i zabawy;	-	106
3.	Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży:		
	Dyskusyjny klub książki;	173	152
	„Ferie w Bibliotece”;	164	330
	„Wakacje w Bibliotece”;	39	580
	„Odjazdowy Bibliotekarz” – rajd rowerowy;	80	95

	„Dzień Dziecka”;	-	50
	„Narodowe czytanie”;	150	140
	„Wstąp po zdrowie” – festyn;	55	60
	„Dni Działdowa”;	-	60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biblioteki Miejskiej w Działdowie.

Miejska Biblioteka Publiczna w Działdowie przeprowadziła 100 działań w 2014 roku i 162 działania w 2015. Zainteresowanie udziałem w organizowanych działaniach wzrosło z 3749 uczestników w 2014 roku do 8897 uczestników w roku 2015. Do najpopularniejszych zajęć zaliczają się wystawy, głośne czytanie, lekcje biblioteczne czy konkursy MBP. W okresie wakacyjnym w 2015 roku, w zajęciach „Wakacje w Bibliotece” uczestniczyło 580 dzieci.

Tabela 4. Formy wsparcia dla rodzin z dziećmi realizowane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Działdowie, w latach 2014-2015

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość uczestników	
		2014	2015
1.	Imprezy sportowo- rekreacyjne:	52 imprezy (4267 uczest.)	39 imprez (2681 uczest.)
2.	Rajdy rowerowe,	1 rajd (180 uczest.)	1rajd (180 uczest.)
3.	Turnieje,	18 turniejów (941 uczest.)	16 turniejów (821 uczest.)
4.	Biegi uliczne,	1 bieg (120 uczest.)	1bieg (120 uczest.)
5.	Inne, (jakie):	Mitingi LA dla SP, SG, SPG Mitingi LA z okazji Konstytucji Maja 3 Mistrzostwa Przedszkolaków	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOSiR w Działdowie.

Kilkutysięczną grupę mieszkańców przyciągają imprezy sportowo-rekreacyjne organizowane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Działdowie. Należą do nich m. in. rajdy rowerowe, turnieje, biegi uliczne, mitingi mistrzostwa przedszkolaków.

Tabela 5. Działania i inicjatywy na rzecz dzieci i młodzieży realizowane przez Miejski Dom Kultury w Działdowie, w latach 2014-2015

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość uczestników	
		2014	2015
1.	Zajęcia taneczne,	147	174
2.	Zajęcia teatralne,	32	42
3.	Zajęcia plastyczne,	38	46
4.	Zajęcia wokalne,	29	32
5.	Zajęcia muzyczne,	22	26
6.	Chór,	25	27
7.	Zajęcia gimnastyczne,	30	12

8.	Zajęcia umuzykalniające,	0	16
9.	Brydż,	32	32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MDK w Działdowie.

Tabele Nr 3, 4 i 5 wskazują, iż instytucje kulturalno-sportowe w mieście posiadają szeroką ofertę dla zagospodarowania czasu wolnego zarówno dla dorosłych jak i dla dzieci. Prawidłowo i efektywnie zagospodarowany czas wolny wpływa bezpośrednio na kształtowanie właściwej postawy zarówno dzieci jak i ich rodziców. Zajęcia, które nie są ograniczone liczbą miejsc cieszą się znacznie większą popularnością, natomiast zajęcia tematyczne skierowane do określonej liczby uczestników są wypełnione uczestnikami do maksimum. Wraz ze wzrostem liczby zainteresowanych zajęciami, tworzone są nowe grupy warsztatowe.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe – działania na rzecz rodziny i dziecka w mieście Działdowo, w latach 2014-2015

Lp.	Działdowskie Centrum Caritas Działanie	Liczba uczestników działania	
		2014	2015
1.	Ognisko wychowawcze,	50	50
2.	Projekt socjoterapeutyczny,	30	30
3.	Kolonie Zbiczno,	90	67
4.	Półzimowiska,	50	50
5.	Półkolonie,	I turnus-50 II turnus-50	I turnus – 50 II turnus-50
6.	Dzień Dziecka,	ok 2000	ok 2000
7.	Projekt „W zdrowym ciele chęci wiele”,	25	25
8.	Projekt „nie marnuj jedzenia ...”,	-	20
9.	Latawce;	ok 20	ok 20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Działdowskiego Centrum CARITAS.

Z analizy tabeli Nr 6 wynika, iż rodziny mogą liczyć również na wsparcie w Caritas przede wszystkim w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich. Zajęcia organizowane w Caritas mają na celu właściwą organizację czasu wolnego, ponadto dają poczucie bezpieczeństwa, opieki, pomocy i rozrywki. W ramach zajęć rozwijane są również inne umiejętności dziecka.

Tabela 7. ZHP – działania na rzecz rodziny i dziecka w mieście Działdowo, w latach 2014-2015

Związek Harcerstwa Polskiego	Liczba uczestników działania	
Działanie	ROK 2014	ROK 2015
Świetlica,	120	150

Zimowisko,	Malinowo 60	Grzybiny 60
Dzień Myśli Braterskiej,	150	150
Gra historyczna Śladami Polaków”,	150	-
Rajd Pograniczem,	150	-
Festiwal Piosenki Harcerskiej,	200	-
Wypoczynek letni Grzybiny,	60	60
Start harcerski,	120	120
Rajd INW,	200	300
Rajd Rasem 1-2,	150	-
Wigilia hufcowa,	200	200
Betlejemskie Światelko Pokoju,	100	100
Rajd „O czerwony liść dębu”,	-	200
Rajd HarcFiction,	-	150
95 lecie hufca Działdowo,	-	250
Zawody strzeleckie w Lidzbarku;	-	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZHP Działdowo.

Związek Harcerstwa Polskiego jest organizatorem szeregu działań na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin. Do działań systematycznych zaliczane są działania świetlicy, natomiast organizowane są także działania okazjonalne, jak rajdy, festiwale. Wszystkie działania cieszą się dużą popularnością i przyciągają wielu uczestników.

Tabela 8. PCK – działania na rzecz rodziny i dziecka w mieście Działdowo, w latach 2014-2015

Lp.	Polski Czerwony Krzyż Działanie	Liczba uczestników działania	
		2014	2015
1.	Świetlica,	25	34 za I półrocze
2.	Magazyn Odzieży,	430	296 za I półrocze
3.	Paczki Żywnościowe,	100	77
4.	Dożywianie,	25	34 za I półrocze
5.	Artykuły szkolne,	50	50
6.	Pranie i suszenie,	20	15 za I półrocze
7.	Dystrybucja 10t jabłek,	-	4628
8.	Dystrybucja rowerów dla niepełnosprawnych;	-	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Polskiego Czerwonego Krzyża, Oddział Rejonowy w Działdowie.

Tabela Nr 8 przedstawia zakres wsparcia oferowanego przez PCK, które szczególnie adresowane jest do ludzi ubogich. Ponadto poprzez prowadzoną świetlicę wspierane są również rodziny z dziećmi.

Tabela 9. Działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Działdowie, na rzecz rodzin z dziećmi, w latach 2014-2015

Lp.	Działanie	Liczba			
		2014		2015	
		K	M	K	M
1.	Wnioski do sądu o przymusowe leczenie,	4	23	13	70
2.	Wezwania na rozmowy motywujące do podjęcia leczenia;	8	56	6	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Działdowie.

Z analizy tabeli wynika, iż wzrasta liczba osób objętych działaniami GKRPA. Wzrasta również liczba osób kierowanych na przymusowe leczenie.

Tabela 10. Procedura „Niebieskie Karty”, w latach 2014-2015

ROK 2014			ROK 2015 – dane za III Kw.		
Liczba rodzin	Liczba Niebieskich Kart	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba Niebieskich Kart	Liczba dzieci
81	106	103	60	72	51

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Działdowie.

Z analizy przedstawionej tabeli wynika, iż przemoc to kolejny problem, z którym nie radzą sobie rodziny. Dzieci wychowane w rodzinach często są świadkami przemocy między rodzicami, co w konsekwencji może również prowadzić do zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych. Działania powinny koncentrować się do całej rodziny. Niestety rodziny doświadczające przemocy w większości przypadków nie chcą współpracować z powołaną grupą roboczą w celu poprawy swojego funkcjonowania. Ofiary przemocy często powielają własne błędy. Sprawcy zaś przemocy nie chcą dobrowolnie uczestniczyć w terapii uzależnień, czy w programach korekcyjno-edukacyjnych.

Tabela 11. Statystyka przestępczości na terenie Miasta Działdowo, za lata 2014-2015

Lp.	Najczęściej popełniane wykroczenia przez nieletnich na terenie miasta Działdowa	2014	2015
1.	Ok. 119 § 1 KW (kradzież),	19	10
2.	Ok. 94 § 1 KW (prowadzenie pojazdu bez uprawnień),	5	-
3.	Ok. 51 § 1 KW (zakłócanie porządku),	7	-
4.	Ok. 86 § 1 KW (wykroczenia w ruchu drogowym),	4	3
5.	Ok. 63 a KW (nielegalne umieszczanie ulotek),	4	1
6.	Ok. 74 § 1 KW(niszczenie znaków ostrzegających o niebezpieczeństwie),	1	-
7.	Ok. 97 KW (inne naruszenie w ruchu drogowym),	1	1
8.	Ok. 43 UWTPA (spożywanie alkoholu w miejscu zabronionym),	-	1
9.	Ok. 76 KW (Rzucanie przedmiotami w pojazd mechaniczny),	-	1
10.	Razem:	41	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Działdowie.

Z analizy tabeli jednoznacznie wynika, iż kradzież to główny problem nieletnich w konflikcie z prawem.

Tabela 12. Analiza problemów wśród klientów MOPS w Działdowie, z wyszczególnieniem rodzin z dziećmi, w latach 2012-2014

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2012 rok	2013 rok	2014 rok
1.	I. mieszkańców miasta,	21 589	21 552	21 489
2.	I. osób w rodzinach, korzystających z pomocy społecznej,	1609	1698	1505

	I. rodzin korzystających z pomocy,	647	680	652
	I. rodzin z dzieckiem:	279:	302:	262:
3.	1	97	98	109
	2	108	121	95
	3	48	54	39
	4	23	23	15
	5 i więcej	3	6	4
4.	Powody przyznania pomocy w rodzinach ogółem:			
	Ubóstwo	311	335	443
	Bezradność:	98	130	137
	w tym r. niepełne	88	103	121
	w tym r. wielodzietne	14	27	19
	Alkoholizm	69	75	121
	Narkomania	12	13	16
	Przemoc w rodzinie	55	11	14
	Bezrobocie	422	428	421
	Potrzeba ochrony macierzyństwa:	41	57	39
	w tym wielodzietność	27	42	25
5.	Powody przyznania pomocy w rodzinach z dziećmi:			
	Ubóstwo	152	163	198
	Bezradność:	17	24	20
	w tym r. niepełne	75	83	108
	w tym r. wielodzietne	14	18	16
	Alkoholizm	19	17	29
	Narkomania	2	0	2
	Przemoc w rodzinie	8	10	11
	Bezrobocie	224	246	223
	Potrzeba ochrony macierzyństwa:	7	15	25
	w tym wielodzietność;	27	42	39

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Działdowie.

Z analizy powyższej tabeli wynika, że:

- Ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, od 2012 roku oscyluje w granicach 7-8% ogólnej liczby mieszkańców miasta, z czego rodziny z dziećmi stanowią grupę ok. 40% ogółu korzystających z pomocy;
- Najczęściej zgłaszane problemy wśród klientów pomocy społecznej występują bezrobocie i ubóstwo;
- Rośnie występowalność takich problemów jak:
 - Ubóstwo, (z czego 45% dotyczy rodziny z dziećmi);
 - Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego – w tym rodziny niepełne, (z czego 89% dotyczy rodzin z dziećmi);
 - Alkoholizm, (z czego 24% dotyczy rodziny z dziećmi);
 - Narkomania, (z czego 13% dotyczy rodziny z dziećmi);
- Wśród rodzin z dziećmi, korzystających z pomocy, najszybciej zwiększa się problem alkoholizmu (w roku 2014 o 71% więcej niż w roku 2013), problemy związane z potrzebą ochrony macierzyństwa (w roku 2014 o 67% więcej niż w roku 2013), bezradność w

prowadzeniu gospodarstwa domowe – rodziny niepełne (w roku 2014 o 30% więcej niż w roku 2013) oraz ubóstwo (w roku 2014 o 21% więcej niż w roku 2013);

Wg stanu na dzień 31.12.2014 r., 8 na 10 rodzin z dziećmi, korzystających z pomocy, jest ubogich i bezrobotnych, co 4 rodzina jest bezradna w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Zmusza to do zwrócenia szczególnej uwagi na rodziny z dziećmi i wsparcia ich w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego.

III. 1. Piecza zastępcza

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła obowiązek partycypowania gmin w kosztach utrzymania dziecka związanych z umieszczeniem w rodzinie zastępczej lub placówkach opieki całodobowej (zarówno opiekuńczo – wychowawczych, jak i placówkach opiekuńczo – terapeutycznych prowadzonych na szczeblu wojewódzkim), od 10 % w pierwszym roku pobytu do 50 % w trzecim i kolejnych latach jego pobytu w pieczy zastępczej. Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest, zatem formą pomocy tańszą i bardziej skuteczną. Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Sytuacja w Gminie Miasto Działdowo przedstawia się następująco:

Tabela 13. Sytuacja dzieci z terenu Gminy Miasto Działdowo przebywających w pieczy zastępczej, po 2012 roku

Rok	Liczba dzieci z terenu Gminy Miasto Działdowo:			
	Umieszczonych w pieczy w danym roku:		Już przebywających w rodzinach i placówkach w danym roku:	
2012	11		57	
2013	6		54	
2014	7		60	
Liczba funkcjonujących rodzin zastępczych na terenie Gminy Miasto Działdowo:				
2012	27			
2013	24			
2014	25			
	Dzieci przebywające w pieczy zastępczej, na podst. ustawy o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej, narastająco:		Odpłatność ponoszona przez Gminę Miasto Działdowo za dzieci umieszczone w	
	Rodzinach	Placówkach opiekuńczo	Rodzinach zastępczych	Placówkach opiekuńczo

	zastępczych	– wychowawczych		– wychowawczych
2012	2	6	687,68	9.686,74
2013	7	7	5.881,83	41.443,01
2014	11	8	13.760,24	94.536,54
2015	13	8	30.665,76	138.028,76

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Działdowie.

Z analizy powyższej tabeli wynika, że:

- nieznacznie zmniejszyła się liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Gminy Miasto Działdowo, natomiast liczba dzieci w nich przebywających zwiększa się;
- zwiększają się wydatki ponoszone przez Gminę na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej i prognozuje się dalszy ich wzrost.

III. 2. Zasoby lokalne

Tabela 14. Gminne instytucje i organizacje działające na rzecz rodzin z dziećmi

Lp.	Instytucja i zakres jej działania na rzecz rodzin z dziećmi
1.	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej: Zapewnia pomoc i wsparcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie pracownika socjalnego, asystenta rodziny; - pomoc finansowa, rzeczowa, - wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, - organizacja wypoczynku dla dzieci, - Karta Dużej Rodziny 3+, - aktywizacja społeczno-zawodowa rodzin;
2.	<p>Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia:</p> <p>Oferuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Terapię uzależnieniową, 2. Terapię współuzależnieniową, 3. Terapię DDA, 4. Terapię dla rodziców, 5. Profesjonalne leczenie: <ul style="list-style-type: none"> • Picia szkodliwego, • Uzależnienia od alkoholu, • Uzależnienia od nikotyny, • Patologicznego hazardu, • Współuzależnienia (w tym ofiar przemocy), • Zaburzeń charakterystycznych dla DDA; <p>Ponadto Ośrodek udziela różnorodnych świadczeń medycznych w trybie ambulatoryjnym (porada lekarska, psychologa, terapeuty uzależnień, konsultacje, sesje psychoterapii indywidualnej, grupowej, trening, warsztat psychologiczny).</p>
3.	<p>Organizacje pozarządowe:</p> <p>1) Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Działdowie Realizowane formy pomocy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie świetlicy dla dzieci i młodzieży (w każdą sobotę), 2. Propagowanie honorowego krwiodawstwa, 3. Zbieranie i rozdysponowanie wśród najbardziej potrzebujących przedmiotów codziennego użytku tj. odzieży, żywności, mebli, sprzętu ortopedycznego, czy rehabilitacyjnego. <p>2) Działdowskie Centrum CARITAS im. Abp. Juliana Antoniego Nowowiejskiego W ramach „Caritas” działają następujące komórki:</p>

	<p>I. Ośrodek Interwencji Kryzysowej Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, osobom przeżywającym kryzys jak również osobom poszkodowanym w wyniku traumatycznych zdarzeń losowych. Ośrodek ma charakter lokalny i obejmuje swym zasięgiem teren powiatu działdowskiego. Formy świadczonej pomocy to:</p> <p>1. Poradnictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> • porady prawne 1 raz w tygodniu 2 godziny, • porady psychologiczne 1 raz w tygodniu 2 godziny, • porady pedagogiczne codziennie w dni robocze; <p>II. Ognisko wychowawcze Placówka jest dostępna od poniedziałku do piątku, w godzinach od 13.00 do 18.00. Zajęcia placówki mają na celu dostarczenie dzieciom właściwie zorganizowanego czasu wolnego oraz zapewnienie dzieciom poczucia bezpieczeństwa, opieki, pomocy i rozrywki. W ramach zajęć rozwijane są ponadto umiejętności personalne, nauka zachowania się w określonych sytuacjach, zajęcia plastyczne, komputerowe oraz kulinarne.</p> <p>III. Szkolne Koła Caritas Szkolne Koła Caritas to dziecięca i młodzieżowa organizacja działająca na zasadzie wolontariatu na obszarze szkoły i parafii.</p> <p>3) Komenda Hufca ZHP Działdowo</p> <ul style="list-style-type: none"> • działalność świetlic pozaszkolnych, • organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży,
4.	<p>Pełnomocnik Burmistrza ds. uzależnień:</p> <p>Rodzaj oferowanej pomocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie informacji na temat leczenia, • Kierowanie wniosku do Sądu o wydanie postanowienia o leczeniu;
5.	<p>Punkt Pomocy Rodzinie w Kryzysie: ul. Księżodworska 23</p> <p>Porady udzielane są we wtorki i piątki od godz. 16.00-18.00.</p> <p>Rodzaj oferowanej pomocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo z zakresu prawa rodzinnego i karnego, - pomoc rodzinom z problemami uzależnień, - pomoc ofiarom przemocy, - wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, - działalność informacyjna.
6.	<p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:</p> <p>Rodzaj oferowanej pomocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diagnoza psychologiczno-pedagogiczna, • Orzecznictwo i kwalifikacja dzieci i młodzieży do odpowiednich form kształcenia specjalnego, placówek resocjalizacyjnych, • Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne dla dzieci, u których występują różnorodne zaburzenia rozwojowe, • Terapia logopedyczna, • Terapia psychologiczna, • Pomoc rodzicom i nauczycielom w przezwyciężaniu problemów wychowawczych z dziećmi i młodzieżą, • Pomoc w wyborze kierunku kształcenia oraz zawodu z uwzględnieniem zainteresowań oraz predyspozycji zdrowotnych, • Poradnictwo indywidualne;
7.	<p>Miejska Biblioteka Publiczna w Działdowie, w której można:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korzystać z wypożyczalni i czytelní,

	<ul style="list-style-type: none">• uczestniczyć w zajęciach plastycznych,• korzystać z gier, uczestniczyć w różnorodnych zabawach dla dzieci,• przynależeć do „Klubu Malucha”- zajęcia skierowane są do dzieci od 2-5 lat i ich rodziców. <p>W programie zajęć: zabawy plastyczne, muzyczno-ruchowe, wspólne pisanie i czytanie.</p> <p>Ponadto rodziny mogą:</p> <ul style="list-style-type: none">• uczestniczyć w dyskusyjnym Klubie Książki,• uczestniczyć w spotkaniach autorskich,• korzystać z wystaw (książek, fotografii, rysunków) dotyczących różnorodnych okoliczności oraz• uczestniczyć w innych zajęciach organizowanych okolicznościowo przez bibliotekę np.. rajd bibliotekarzy.	Źródło : Opracowani e własne na podsta wie danych h MOPS w Działd owie. ANA LIZ A SWO T	
8.	<p>Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji:</p> <p>Zarówno dzieci, młodzież jak i rodzice mogą skorzystać z:</p> <ul style="list-style-type: none">• Lodowiska,• Siłowni,• Kortów tenisowych,• Boisk,• Orlików; <p>MOSiR organizuje również rajdy rowerowe, turnieje tenisa stołowego i ziemnego, biegi uliczne oraz inne imprezy zlecone przez inne instytucje.</p>		
9.	<p>Miejski Dom Kultury w Działdowie:</p> <p>Dla dzieci i młodzieży organizowane są:</p> <ul style="list-style-type: none">• Zajęcia taneczne,• Zajęcia teatralne,• Zajęcia plastyczne,• Zajęcia wokalne,• Zajęcia artystyczne; <p>MDK prowadzi również zajęcia umuzykalniające dla maluszków. Wszystkie zajęcia prowadzone są w różnych grupach wiekowych.</p>	M o c n e st r o n y	Si a b e st ro n y
10.	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Działdowie</p> <p>Do zadań należy między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none">• Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych,• Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionych opieki rodziców,• Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się dożycia,• Udzielenie porad psychologicznych i prawnych,• Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych,• Dofinansowanie w likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się,• Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,• Dofinansowanie sportu, kultury i turystyki osób niepełnosprawnych;	•	•

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

IV. Strategia działania

Strategia, czyli zaplanowany ciąg działań, których realizacja przybliży do osiągnięcia zamierzonego efektu, pożądanej zmiany. W przypadku niniejszego Programu proces planowania rozpoczął się od analizy zgromadzonych danych i opracowania analizy SWOT. Następnie określono obszary niszowe, wymagające priorytetowości działania zarówno w stosunku do poprawy sytuacji rodzin z dziećmi jak i instytucji. Określono cele działania. Cel główny strategiczny, w brzmieniu poprawa funkcjonowania rodzin jest odpowiedzią na występujące w Gminie Miasto Działdowo problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz możliwość ich ograniczenia przy wykorzystaniu dostępnych zasobów w postaci instytucji i specjalistycznej kadry. Na rzecz wspomnianej poprawy funkcjonowania, planuje się rozwój działań w czterech obszarach na rzecz rodzin z dziećmi (cele operacyjne), tj. w profilaktyce, we wsparciu rodzin przeżywających trudności, w aktywizacji oraz poszerzaniu oferty wsparcia na rzecz rodzin. Ich realizacja pozwoli na objęcie rodziny kompleksowym wsparciem.

Poniżej przedstawiono sprecyzowane cele operacyjne oraz działania, których realizacja przybliży Gminę do osiągnięcia zamierzonego efektu na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin wychowujących dzieci.

Tabela 15. Cele strategiczne Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2016-2018

L.P.	Działanie	Podmiot odpowiedzialny
CEL I - PROFILAKTYKA POPRZEZ EDUKACJĘ:		
1.1.	Podejmowanie współpracy z instytucjami działającymi na rzecz rodzin i dzieci, w celu określenia wspólnych kierunków działań;	Szkoły, organizacje pozarządowe, GKRPA, OTUiW, MOPS, PCPR,;
1.2.	Podnoszenie kompetencji kadry pomocowej;	Szkoły, organizacje, PCPR, MOPS;
1.3.	Kształtowanie postaw prospołecznych;	Szkoły, organizacje pozarządowe, MDK, MOSIR, MBP, GKRPA, MOPS;
CEL II - WSPARCIE RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH:		
2.1.	Prowadzenie wyprofilowanej pracy socjalnej z rodziną z dziećmi na rzecz odbudowania funkcji opiekuńczo – wychowawczych;	MOPS;
2.2.	Wsparcie asystenta rodziny;	MOPS;
2.3.	Prowadzenie pracy socjalnej z biologicznymi rodzinami dzieci przebywających w pieczy zastępczej;	MOPS, PCPR;
2.4.	Wsparcie psychologiczno – pedagogiczne, wsparcie prawne;	Szkoły, organizacje pozarządowe, MOPS, PCPR;
2.5.	Organizowanie grup wsparcia i samopomocowych;	szkoły, organizacje pozarządowe, MOPS, PCPR;

2.6.	Wsparcie poprzez działalność ogniska wychowawczego, świetlic;	MOPS, organizacje pozarządowe, szkoły;
2.7.	Wsparcie finansowe, rzeczowe, dożywianie;	Szkoły, Wydział Edukacji Urzędu Miasta, Pełnomocnik Burmistrza ds. uzależnień, MOPS, organizacje pozarządowe
2.8.	Organizacja wypoczynku, zagospodarowanie czasu wolnego;	szkoły, MDK, MOSiR, MBP, organizacje pozarządowe, MOPS;
2.9.	Wsparcie poprzez rodziny wspierające;	MOPS;
2.10.	Wsparcie terapią osób uzależnionych i współuzależnionych;	OTUiW, GKRPA, MOPS;
2.11.	Wsparcie rodzin doświadczających przemocy – poprzez działalność grup roboczych;	MOPS, ZI;
CEL III - AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA RODZIN Z DZIEĆMI:		
3.1.	Angażowanie dorosłych członków rodzin do podejmowania zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych, staży, robót publicznych i innych;	MOPS, PUP;
3.2.	Promocja aktywnych postaw społecznych w relacji rodzic-dziecko-szkoła;	Szkoły;
CEL IV - POSZERZENIE OFERTY WSPARCIA NA RZECZ RODZIN Z DZIEĆMI:		
4.1.	Pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania działań profilaktycznych, wspierających i aktywizacyjnych na rzecz rodzin z dziećmi;	organizacje pozarządowe, szkoły, przedszkola, MBP, MDK, MOSiR, MOPS, PCPR;

Źródło:
Opracowa-
ne własne na
podstawie
zgromadzo-
nych
danych.

V. M
onitori
ng i
ewalua
cja
Monitor
ing, jako
działani
e
pozwala
jące na

ocenę przebiegu realizacji Programu, podejmowany będzie raz w roku. Polegać będzie na zgromadzeniu danych liczbowych przedstawiających stopień wykonania zaplanowanych działań. Ich ocena pozwoli na wyciągnięcie wniosków, czy zaplanowane kierunki działań są wystarczające, czy też wymagają aktualizacji.

Po zakończonym roku, do 31 stycznia kolejnego roku, podmioty odpowiedzialne za realizację zadania przedkładają Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Działdowie sprawozdanie z realizacji Programu, który przedkłada kompleksowe sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej Radzie Miasta.

Tabela 16. Harmonogram działań i wskaźniki do monitoringu

Tabela 10. Plan monitorowania działań i wskaźniki do monitoringu					
L.P.	Działanie	Wskaźnik do monitoringu	Okres realizacji		
			2016 rok	2017 rok	2018 rok
CEL I - PROFILAKTYKA POPRZEZ EDUKACJĘ:					
1.1.	Podejmowanie współpracy z instytucjami działającymi na rzecz rodzin i dzieci, w celu określenia wspólnych kierunków działań;	L. wspólnych działań	+	+	+
1.2.	Podnoszenie kompetencji kadry pomocowej;	L. osób podnoszących kompetencje	+	+	+

1.3.	Kształtowanie postaw prospołecznych;	L. działań prospołecznych	+	+	+
CEL II - WSPARCIE RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH:					
2.1.	Prowadzenie wyprofilowanej pracy socjalnej z rodziną z dziećmi na rzecz odbudowania funkcji opiekuńczo – wychowawczych;	L. pozytywnych rezultatów prowadzonej pracy socjalnej	+	+	+
2.2.	Wsparcie asystenta rodziny;	L. pozytywnych ocen planów działania	+	+	+
2.3.	Prowadzenie pracy socjalnej z biologicznymi rodzinami dzieci przebywających w pieczy zastępczej;	Liczba rodzin biologicznych objętych pracą socjalną	+	+	+
2.4.	Wsparcie psychologiczne – pedagogiczne, wsparcie prawne;	Liczba rodzin objętych poradnictwem	+	+	+
2.5.	Organizowanie grup wsparcia i samopomocowych;	Liczba aktywnych grup	+	+	+
2.6.	Wsparcie poprzez działalność ogniska wychowawczego, świetlic;	Liczba dzieci korzystających	+	+	+
2.7.	Wsparcie finansowe , rzeczowe, dożywianie;	Celowość przyznanych świadczeń	+	+	+
2.8.	Organizacja wypoczynku, zagospodarowanie czasu wolnego;	Liczba uczestników	+	+	+
2.9.	Wsparcie poprzez rodziny wspierające;	Liczba rodzin wspierających	+	+	+
2.10.	Wsparcie terapią osób uzależnionych i współuzależnionych;	Liczba osób uczestniczących	+	+	+
2.11.	Wsparcie rodzin doświadczających przemocy – poprzez działalność grup roboczych;	Liczba zakończonych procesów Niebieskiej Karty	+	+	+
CEL III - AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA RODZIN Z DZIEĆMI:					
3.1.	Angażowanie dorosłych członków rodzin do podejmowania zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych, staży, robót publicznych i innych;	Liczba osób, które zdobyły/wzmocniły umiejętności zawodowe i społeczne	+	+	+
3.2.	Promocja aktywnych postaw społecznych w relacji rodzic-dziecko-szkoła;	Liczba podjętych inicjatyw;	+	+	+
CEL IV - POSZERZENIE OFERTY WSPARCIA NA RZECZ RODZIN Z DZIEĆMI:					
4.1.	Pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania działań profilaktycznych, wspierających i aktywizacyjnych na rzecz rodzin z dziećmi;	Liczba przeprowadzonych działań, sfinansowanych z zewnętrznych źródeł	+	+	+

Źródło: Opracowane własne na podstawie zgromadzonych danych.

Wskazane w harmonogramie działań wskaźniki, będą narzędziem ułatwiającym zmierzenie stopnia realizacji poszczególnych działań. Poziomem docelowym wyznaczono wzrost (+) bądź spadek (-) zjawiska.